

TEDENSKA SLIKE

Štev. II.

V Ljubljani, v sredo 15. marca 1916.

Leto III.

Tabor naše vojske v albanskih gorah v okolici Drača, kjer so 23. februarja porazile Lahe in pašo Esada.

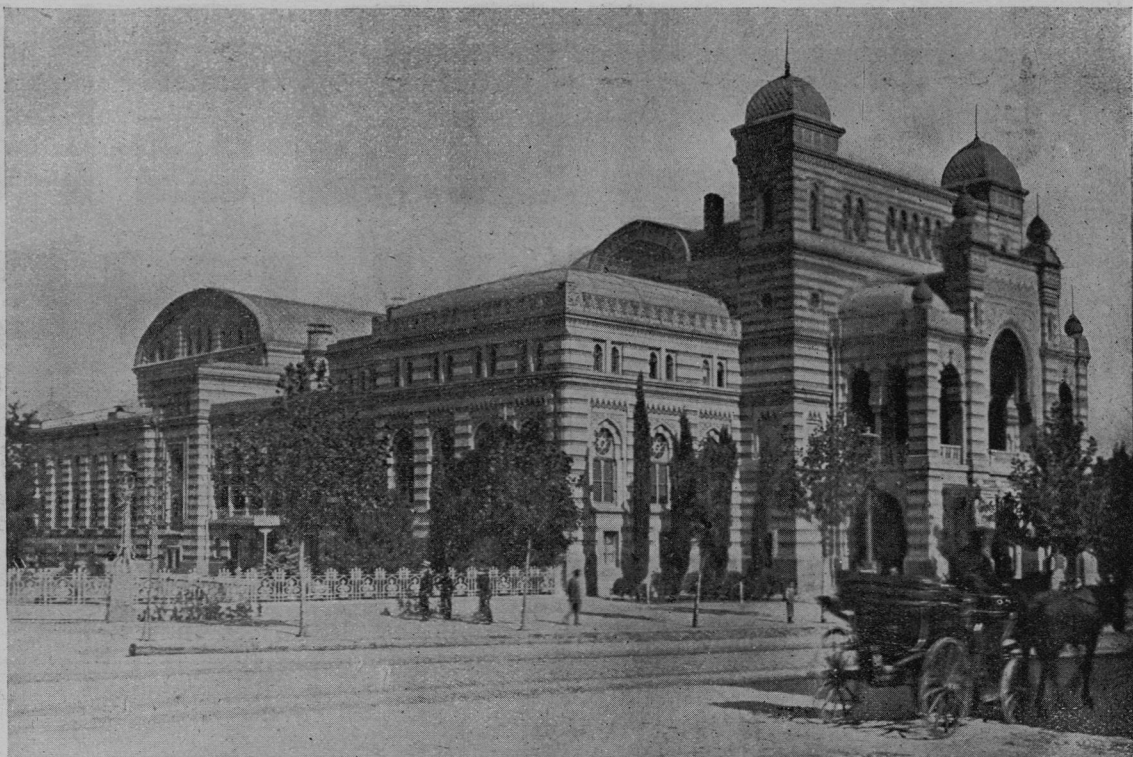
Grofica Štefanija Lonyay, princeza belgijska, vdova prestolonaslednika Rudolfa:

Zvončki.

Nežni, dražestni zvonček v beli obleki — dremljavka te imenujejo, ti preljubka mala stvarica. Ko vlada še globok molk, ko vse v naravi še pobožno počiva, a veje vendar že mil dih preko gozdov in se oglašča posamezna ptica, tedaj vzbujaš ti v srcu veselo, sladko nado, kakor slutnjo spomladi. Skozi suho vejevje, oprhlo, rjavo listje, čestokrat še s snegom obteženo si hrabro izsiliš pot navzgor in stremiš protl nebu kot prvi pomladni pozdrav, tvoja sveža, čista, snežnobela glavica gosto obdana od svetlih perescev. Vesel vzkrik mi polni prsi. Prvi cvet — prvo zelenje! Minila je zima z vso svojo strogostjo, s svojimi ledenimi vetrovi, sivimi megli, mračno tugo! Kadar se ti posvetiš oddaleč potujočemu prijatelju narave in tvoj veseli zvonček, prožen, a vendar ponosen, zamiglja v lahnem vetrecu, potem so pozabljene, prestane dolge, temne, ledene noči, resne samotne ure preko gozdov in planjav. Kmalu slede tvojemu vzgledu še premnoge tvojih sestic. Bele zvezde, vijoličaste čaše, rmene trobentice, rožnate in višnjeve svečice, rdeči kelih in nešteto drugih cvetk najrazličnejših barv; polagoma poganjajo iz zemlje in pokrivajo zemljo z divno krasoto.

Toda radost, ki jo nosijo na svojih lističih, je ovita z žalnimi pajčolanami. Strašne bitke na severu in jugu, na vzhodu in zahodu prinašajo s svojim neprestanim divjanjem le bolest in žalost. Zemlja, ki poganjajo cvetlice iz nje, je oškropljena s solzami tolikerih ter prepojena s krvjo naših najboljših mož. Beda in skrb, tuga in strah so si pridobile vhod pri vsakih vratih. Boj traja dalje, topovi grme, orožje se bliska, krvavordeče obzorje ožarjajo plameneče barve.

Ljubi zvonček, — zvoni vendar k miru, k predragemu, toli težko pričakovanemu miru, k naši zmagi! Zvoni v krepkih zvokih vsepovsod, da te bo slišati na vse strani, da zadone tvoji glasovi preko gor in preko morij k prijateljem in sovražnikom. Ljubi zvonček, zvoni uteho in nado v srca milijonov, zvoni moč in vztrajnost nam, ki smo ostali doma in smo se posvetili iz vse duše ter iz vseh sil službi svojih bližnjikov. Naj dviga naše delo tudi preko miru svoje zlato klasje, ki naj valovi in se razširja po vsej

Rusko-turška vojna stopa v ospreje zanimanja: Državno rusko gledališče v Tiflisu pod Kavkazom. Iz Tiflisa so prodrli Rusi na jug ter zasedli mesta Erzerum, Trabecunt in Bitlis v Armeniji.

deželi v srečo in blagor vseh njenih prebivalcev. In prihodnjega leta, ko zopet vzcveto zvončki, tedaj najdejo najlepše svedočbe našega delovanja, naše nesebične požrtvovalnosti, ki je dala materam in dojenčkom, sirotam in starcem, bednim in bolnim tisto, kar jim je bila dolžna naša hvaležnost — in zvoné naj ter naznanjajo, kaj vse ustvari in stori ljubezen do domovine in hrabra vztrajnost!

H. V. Gerbič:

Volkodlak.

(Nadaljevanje.)

Tedni so potekali. Vse je preganjalo stradane krvoločneže, a zaman. Mnogo so jih pokončali, le največjega niso zalotili. Vedno čudnejše zgodbe so se pripovedovale med ljudstvom o volku samotarju. Najne-

verjetnejše vesti so našle verne poslušalce in strah je od dne do dne naraščal.

Družba, ki se je shajala pri židu Grofu, je bila sklenila, da mora na vsak način uničiti samotarja. Lovili so v celih tolpah, a ves trud in napor je bil brezuspešen; zvitost in previdnost te zverine je prekrizala vsak še tako temeljito premišljen bojni načrt.

Tudi danes so se sešli v zadnji sobici, da se posvetujejo o novih sredstvih. Vsi so prišli, samo Milana ni bilo.

Njegova skrivnostna bolezen ga je vrgla na ležišče, ki ga že par dni ni mogel zapustiti. Nekaka sladkobolestna onemoglost se je polastila njegovega telesa ter mu izpodkopavala moči orjaških udov. Polagoma je ugašala njegova življenjska sila, in zdravnik je stal brezupno pred to zagonetko. Niti najmanjšega sledu kake bolezni ni mogel zaslediti v njegovem telesu, in vendar so mu moči kar vidno ginevale. Niti na nogah se ni več mogel držati in roke so mu onemoglo omahnile, če jih je hotel dvigniti. Vzlic trdnemu spanju, ki se ga je polastilo vsak večer, je bil zjutraj še bolj betežen . . .

Lovci pri Grofu so se lotili z vso živahnostjo posvetovanja, predlog za predlogom se je vrstil, predlog za predlogom je padal. Nikakega upanja za uspešno akcijo.

»Vrag tiči v tej zverini«, se je naposled razjezil nadporočnik. »Koliko sem se že trudil, da jo pokončam, a vedno brezuspešno. Moji orožniki so noč in dan na nogah in bojim se že, da bo njih gorečnost kmalu začela pojemati. In kaj bi ne? Vzlic večnemu oprezanju za volkom ga niti na spregled ne dobe. Če najdeš njegovo sled in jo zasleduješ z najboljšimi psi, gotovo ti zgine ure daleč odtod v neprodorni šumi. Ko pa se vrneš truden domov, je tačas gotovo kje v bližini divjal in trgal. Skoro da bi človek verjel babjim čenčam, ki mu pripisujejo nadnaravne lastnosti . . .»

Vsi so malodušno umolkni ter mračno zrl pred se. Veselost, ki je prejšnje čase vladala v tem krogu, je izginila popolnoma. Nestrpnost, brezmočna jeza se je polastila vseh lovcev, stiskali so pesti in zobe, tudi za polne čaše se danes ni skoro nihče brigal.

Sredi tišine, ki je zavladovala v družbi, so se vrata nekako plašno in le polagoma odprla.

Angleško-turška vojna v Mezopotaniji, južno Armenije, bojišče ob Tigrisu, kjer rasto bujne kakteje.

Debeli žid Grof se je zmuznil v sobo ter boječe po prstih stopal proti mizi, kot bi se bal, da ne vzbudi s kakim šumom nevarnosti, ki visi v zraku. Obraz starega žida, ki se je sicer vedno sladkozadovoljno smehljaj, je bil ves prepal in bled. Z begajočimi očmi je tajinstveno šepetal:

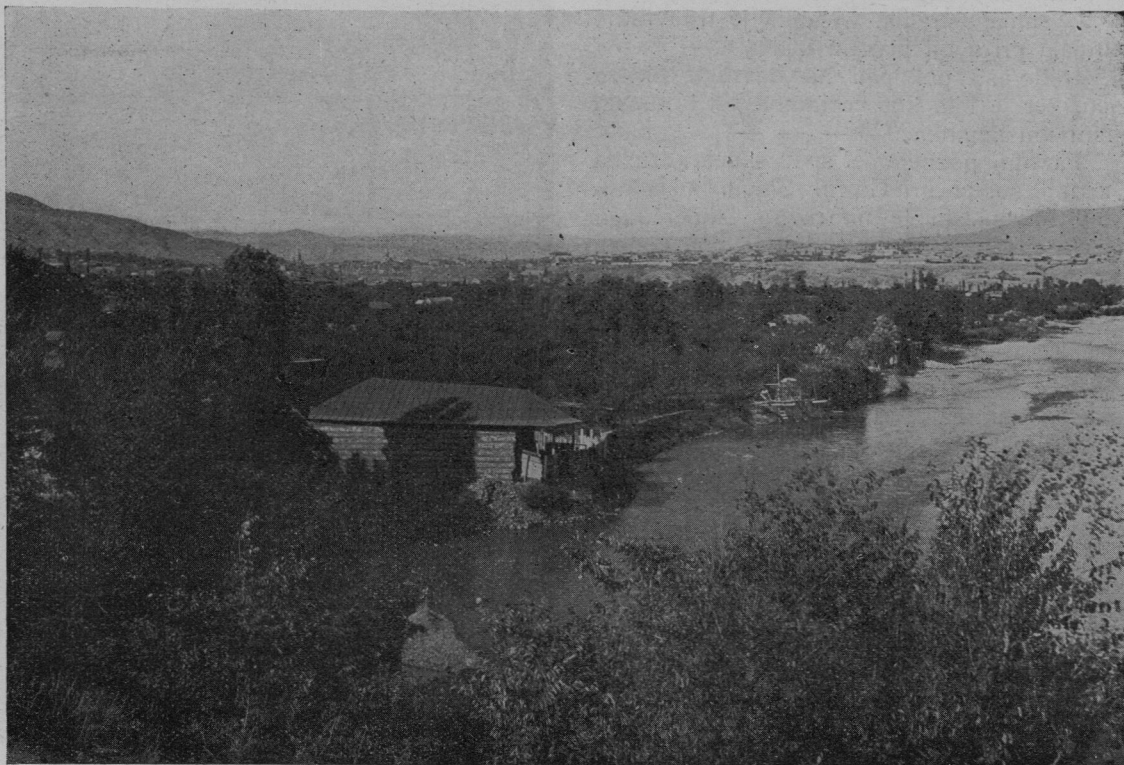
»Gospoda, ravnokar sem bil na dvorišču, da pogledam v hleve, ko se slučajno ozrem čez plot, zagledam v mesečini ono pošast, onega prokletega volka, ki je z vragom v zvezi. Plazil se je ravnokar okrog ogla k hlevom soseda Čekiča. Gotovo mu podavi vso živino...«

Kot bi se bila razpočila granata sredi družbe, tako je završalo in zavrelo v sobi. Vse je begalo okrog, eni so pograbili puške, drugi segli po samokrese ter se prepričali, če so nabiti, tretji pa so se hitro ozirali po kakem orodju, ki bi za silo služilo kot orožje. — Kmalu na to se je družba tiho in previdno plazila z dvorišča na cesto in proti poslopju Čekiča...

* * *

»Nič«, je vzdihnil nadporočnik ter si brisal od razburjenja potno čelo. »Grofu se je menda nekaj sanjalo. Saj smo vse natanko preiskali. Edino dobro je še, da domači niso zbudili ubogega Milana. Zaman bi se bil razburil. — Vrag vedi, zakaj ne pripusti, da bi kdo spal ponoči v njegovi sobi. Mati mi je ravnokar povedala, da se z zobmi in nohti brani nočne strežnice.«

Slabovoljni so se vsi polagoma vračali v gostilno. Debeli adjunkt, ki je držal težko železno grebilo kot orožje v desnici, je stopal poleg nadporočnika. Zdajci pa se vstavi, obrne in zgrabi nadporočnika za rokav: »Glej!« zašepeče. Kakih deset korakov od ravnokar zapuščenega dvorišča se je plazil po snežni planoti ogromen volk. V blede mesečini se je njegova temna silhueta natančno risala na beli ploskvi. Nadporočnik hitro dvigne svojo karabinko, kratko pomeri in visok, oster pok, kot bi z bičem udaril, pretрга nočno tišino. V tem trenutku pa vsem oledeni kri v žilah... Strašen skoro človeški krič pretrese zrak, pošast se vzpne in zdajci se spremeni v ogromno megleno žensko postavo, ki se vzpenja proti temnemu nebu, trenotek na to pa se razbline in prestrašeni gledalci vidijo par korakov pred seboj v okrvavljenem snegu mrtvega volka... Dolgo, dolgo, ni nihče črnil niti besedice,

Rusko-turška vojna: Ortečal, predmestje Tiflisa, sedeža podkralja Nikolaja Nikolajeviča.

nihče se ni premaknil s prostora. Slednjič se ojunajijo ter hite k zverini... Nadporočnik je volka dobro pogodil, ravno nad desnim očesom je kroglja prebila glavo ter iztrgala pri levem ušesu velik kos lobanje. Odnegli so ga v gostilno, da proslave nad njegovim truplom zmago. Vendar pa je bilo vsem nekako čudno pri duši.

»Neumnosti«, je povzel zmagalec besedo. »Zdi se mi, da smo se vsi tako navzeli onih babjevernosti, da res verujemo v nadnaravne pojave...«

Volka so še isto noč prenesli v orožniško vojašnico, ter ga zaprli v drvarnico. Vest o čudovitem dogodku pa se je še isto noč kot ogenj razširila od hiše do hiše...

* * *

»Vraga, to vendar ni mogoče!« se je srdil drugi dan zjutraj nadporočnik na dvorišču vojašnice. »Saj sem bil vendar sam poleg, ko so volka semkaj v drvarnico zaprli.

Ključ sem imel sam pri sebi, ključavnica je nedotaknjena, cela, volka pa nikjer. Saj vendar ni nikakega drugega uhoda!«

Vlasak je zmajeval z glavo: »Neverjetno, a vendar-le ga je moral kdo ukrasti, sam ni mogel izginiti. Vprašanje je samo, kako ga je ukradel?«

»In čemu?«

»To se že da pojasniti. Polakomnil se je razpisane premije!«

»Ne, kajti premije bi nikdar ne dobil. Rana v glavi volka je tako tipična, da se jo mora takoj spoznati. Samo v nevarnost bi šel tat, da ga zapro.«

»Kožuh je tudi nekaj vreden!«

»Toliko ne, da bi tvegala zaradi take malenkosti svojo prostost.«

»Pokorno javim, gospod nadporočnik«, se je približal orožnik Pfeifer. »Ciganka Leša je tukaj in trdi, da mora z gospodom nadporočnikom osebno govoriti v zelo nujni in važni zadevi.«

»Kar semkaj jo pripelji!«

Sključena Leša se je približala z znaki popolne obupanosti. Kar pa je povedala nadporočniku je zvenelo skrajno zagonetno in neverjetno. Trdila je namreč, da je sinoči zvečer zaprla kot po navadi svojo kočjo ter šla s hčerjo k počitku, ključ si je vtaknila pod zglavje ter zaspala isto tako kot Doda. Izven nju ni bilo žive duše v bajti. Sredi noči jo prebudi iz spanja grozen krič, ki je prihajal s hčerinega ležišča. Potem pa popolen mir in tišina. Zaman je klicala in vpraševala, hčer ni odgovorila in se tudi ni premaknila. Po dolgem iskanju in trudu se ji je posrečilo, da je ukresala ogenj. Ko se je pa luč razširila po njenem duplu, se ji je nudila strašna slika. Na ležišču v kotu je ležala hčer v krvi. Z male odprtine nad desnim očesom ji je curljala kri, zadaj pa je bilo skoro pol lobanje odtrgane. Ves trud, zbuditi v Dodi vsaj iskro življenja, je bil zaman...

Neverjetno in vendar preplašeno je strmel nadporočnik v staro ciganko. »Ne, ne to ni mogoče«, mu je vršalo po glavi in vendar ga je obletavala zona...

Sodna komisija je dognala samo to, kar je trdila ciganka, da je Doda umrla od nerazumljivo zadobljene strelne rane... Zaman so se trudili razvozljati uganko, zaman so

S tirolskega bojišča: Naša telefonska patrolja ob jezeru pod tirolskimi Dolomiti.

aretirali staro ciganko, češ da jo je ona morda sama ustrelila. Ciganka je trdovratno vztrajala pri svoji prvotni izjavi.

Dodo so pokopali na travniku tik za kočjo, ker je bila kot večinoma vsi bosanski cigani muslimanka. — — —

Par dni pozneje je spet sedela družba v zadnji sobici pri Grofu. Slavili so okrevanje Milana, ki je na ravno tako čuden način nenadoma ozdravel kot je prej obolel. Vse je bilo najboljše volje in Milan sam je kar prekipeval bujnosti in veselja.

»Prijatelji«, povzame nadporočnik besedo, »Vlasak je danes uradno javil stvar, ki je v nekaki zvezi z našim zadnjim doživljajem. Našli so namreč grob Dode odkopan, skozi njeno truplo ravno skozi srce, pa je pognan glogov kolec... Zločinec je hotel pribiti volkodlaka k tlom...«

Špijonova usoda.

Roman.

(Nadaljevanje)

Sledili so ji že kakih deset minut. Zopet je zavila v eno pravokotnih, komaj dva metra širokih ulic.

Dne 27. febr. je padel Drač v Albaniji: Trg v Draču, odkoder so bežali Lahi in Esad paša.

Kövessova armada je zavzela albanski Drač: Glavna mešita.

Ko je dospel komisar na ogel, je izginila.

Par sumljivih ljudi jih je srečalo. Izza ogla se je oglasilo pridušeno vrvenje. Stali so pred malo tratorijo, katere napisa vsled teme niso mogli prečitati.

— Tukaj mora biti, Huber! Poglejte! Če se v petih minutah ne vrnete, pomeni to, da ste jo našli. Potem pridem noter tudi jaz.

Huber je prijel za kljuko. Čez pet minut je šel za njim tudi Martinič.

Neprijetno je dišalo po olju. Na gosto se je valil pod stropom dim slabega tobaka. Par zapitih mladcev je sedelo okoli sirovo izdelane, nepogrnjene mize. Pred njimi je stala pijača v lončenih posodah. Od drugih miz je udarjalo na uho prekanje, vpitje, kletve. Vsak hip je pričel kdo razbijati po mizi.

Svojega agenta je opazil komisar tik vrat. Pod podzidkom je sedela ona in strmela predse.

Zdelo se je, da je globoko zamišljena. Le tu in tam je uprla oči v vrata.

Oštir si je komisarja dobro ogledal in videlo se je, da ni žnjim zadovoljen. Postavil je predenj vrč kislega vina.

Nekaj časa je preteklo, ne da bi se kaj zgodilo. Dr. Martinič je ogledoval čakajočo.

Postala je nestrpna. Z nervozno razburjenostjo je pogledovala vsak hip v vrata.

Dr. Martinič je videl to pot prvič baronico. Iz ovalnega obraza so sijale velike, črne oči. Pajčolan je odrinila nekoliko nazaj. Nad čelom so se videli njeni lepi in bogati lasje. Na straneh je opazil komisar majhne zaponke, enake tisti, ki jo je našel v prahu. Poizkusil je, če bi mogel najti v potezah njenega obraza kaj zlobnega, toda nič takega ni bilo v njih. Njeno obličje je bilo blede in žalostno. Neizrečno otožno so gledale oči in vsa postava je izražala nervoznost.

Spet je minilo nekaj minut.

Naenkrat se je začulo mijavkanje.

Komisar se je spogledal z agentom. Mijavkanje je bilo dogovorjeno znamenje

Iz Drača: Hiše v grškem delu Drača. Stene so iz pletenih palic.

Iz vzhodnje Galicije: Naši vojaki okoli poljske kuhinje pred razrušeno grajščino poljskega plemiča.

agenta, ki je stal zunaj.

Vrata so se odprla. Vstopil je visok, plavalas mož trudnih potez in povešenih plavih brk. Dasi so bile vse njegove kretnje izmučene, je tičalo vendar v njem nekaj zanosa.

Bližal se je podzidku in pozdravil gospo. Komisar je natančno opazoval. V vedenju ni bilo sledu o drzni vsiljivosti. Nasprotno je kazal prišlec dobre šege, primerne občevanju z baronico. Poklon njegov je bil lahek in prožen. Ne delal bi sramote nobenemu obiskovalcu salonov.

Baronica je pokimala in počakala, da prične govoriti sam. Došlec se je ozrl k sosednji mizi. Ko je videl, da se gosta med seboj pogovarjata, je nalahko vprašal.

— Ali imaš denar s seboj?

Baronica je pokimala.

— Koliko?

— Kolikor si zahteval.

— Daj sem!

— Nekaj ti moram prej povedati. Ta

Naši topničarji blizu Zalesčikov v Vzh. Galiciji, kjer se vrše že več mesecev hudi boji z Rusi.

pa ti prinesem sam. Zdaj mi pa odštej 4000 kron. Čas beži.

Komisar je že dalje časa opazoval par sumljivih moških, ki so sedeli za sosednjo mizo in vlekli na ušesa, kar sta govorila baronica in njen čudni znanec. Ko je izročila baronica več bankovcev, so se pomenljivo spogledali, Eden, ki je imel brazgotine na licu, je šel ven.

Baronica in njen znanec sta si rekla potihoma še par besed. Nato je on vstal, potegnil ovratnik kvišku. upognil krajce svojega mehkega klobuka, se leno, a kavalirsko poklonil. vrgel oštirju liro in odšel.

Hitel je na severno stran proti železnemu mostu, ki vodi v Mestre. Agent Krof, ki je stražil pred gostilno, mu je sledil.

Par minut nato je prišel iz temnega vhoda neznan mož in tudi sledil.

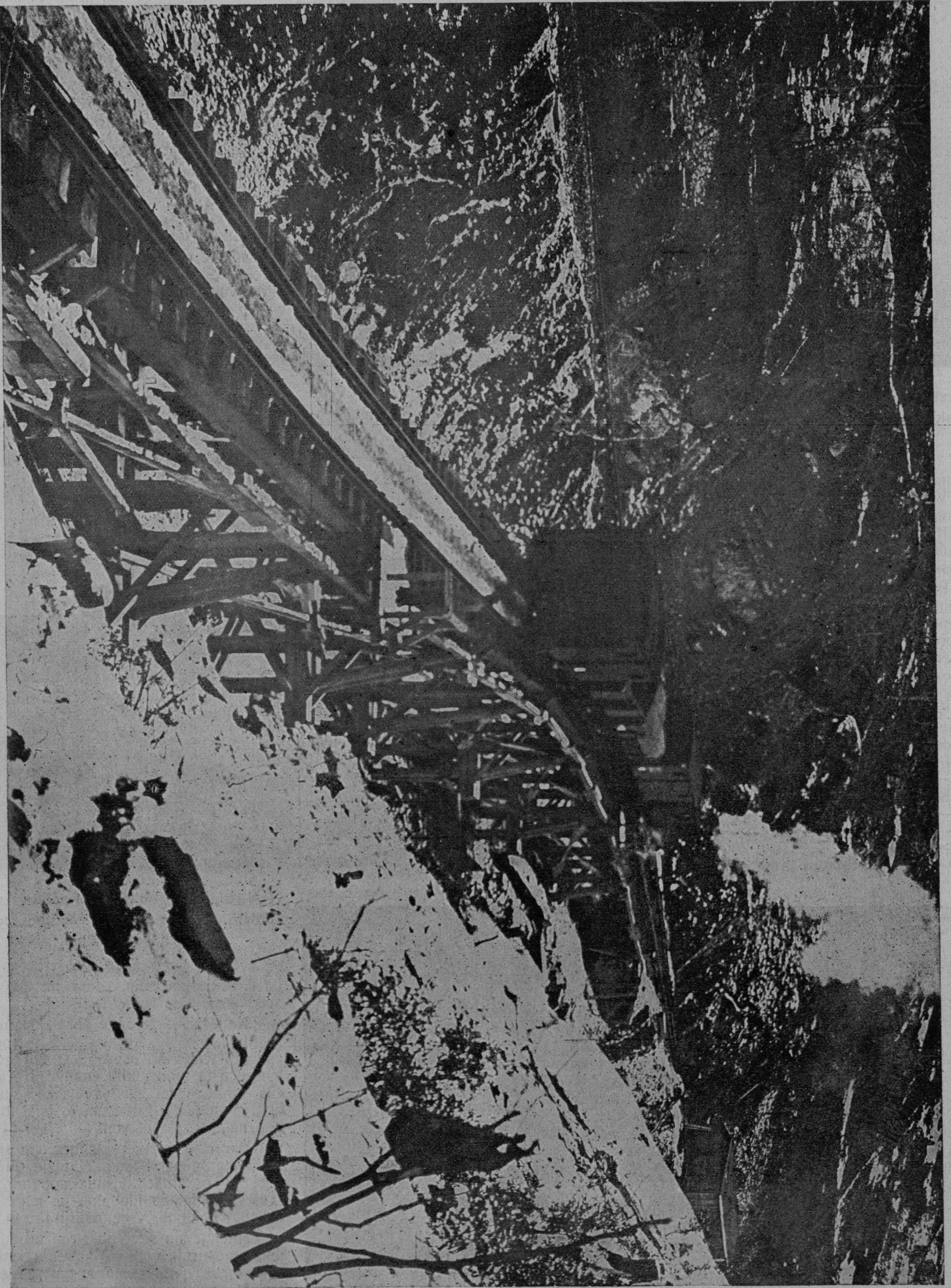
Tudi baronica je zapustila lokal.

Za njo sta stopila iz krčme tista dva možka, ki sta jo v krčmi tako pozorno opazovala.

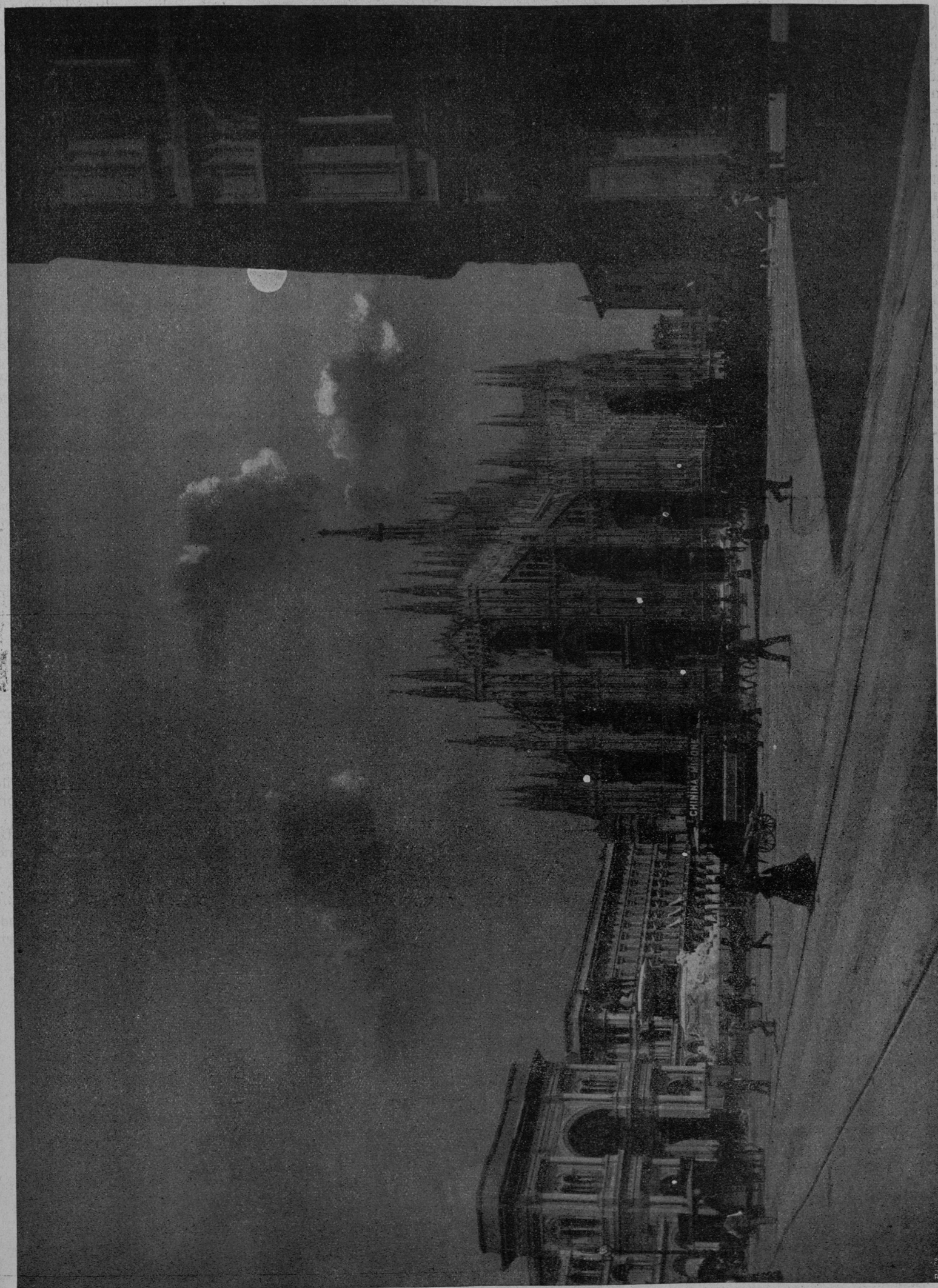
Komisar je rekel agentu:

Telefonska kočica naše topniške baterije na besarabski fronti.

Spomin na zimo 1. 1915. Kako je danes v užočkem prelazu v Karpatih, kjer so lani divjali strašni boji z Rusi. Prelaz Užok je grob stotisočih Rusov.

Glavni trg v Milanu, ki so ga ometavali 15. feb. naši letalci z bombami. V ozadju prekrasna katedrala, spredaj Gari baldijev spomenik.

— Dajte mi zunaj vaš samokres, Nam bo še prav hodil.

Nato sta šla z agentom naglo protimostu Rialto.

Ko sta prešla dve ali tri ulice, sta čula, kako je nekdo zakričal.

Tekla sta v tisto smer, odkoder je prihajal krik. Iz ulice v ulico sta hitela, dokler nista prišla do mračnega prehoda. Tu sta videla dva moška, ki sta vrgla žensko na tla.

Komisar in agent sta zgrabila vsak enega zadaj za ovratnik. Potegnili sta jih od ženske, ki je ležala brez giba kakor v omedlevici.

Zdaj so se zasvetilinoži.

S kletvijo se je hotel vreči prvi na drja Martiniča.

Toda komisar je nameril hladnokrvno samokres.

Potepuh je odskočil in zbežal.

Tudi tisti, ki se ga je oklenil agent, je potegnil nož.

Zadel je agentovo roko. Agent je nalahko kriknil in ga izpustil. Drugi potepuh je zbežal za prvim.

Agent je hotel za njima, dasi je bil ranjen. Toda komisar ga je ustavil.

— Naj uide, pustite ga. Naju čaka važnejše delo.

Isti hip je počil v smeri na Mestre strel iz samokresa, takoj za njim drugi...

* * *

Dr. Martinič se je sklonil k baronici, ki je ležala kakor mrtva.

Oči so bile zaprte, lica bleda. Poteze krog ust so ji neprenehoma vztrepetavale.

Komisar jo je poklical:

— Gospodična, gospodična!

Ustne so se premikale, kakor bi hotela odgovoriti, ali iz ust ni bilo glasu.

— Če bi le vedel, kje je kak zdravnik ali vsaj lekarna. Ljudij ne maram klicati... lahko bi jo spoznali. Huber, poglejte, če je kje v bližini kaka gostilna!

Agent je tekel do prvega ogla in zaklical:

— Luč vidim. Tu bo menda tudi prenočišče.

— Spraviti je morava tja. Ali bi mogli pomagati?

— Mislím, da.

Komisar je prijel baronico pod pazduhami, ranjeni agent pa je pomagal, kakor je mogel. Tako so prišli počasi v vežo gostilne. Krčmar jih je nezaupno ogledoval.

Dr. Martinič, ki je znal laško, je dejal:

— Gospodično sem našel nezavestno na cesti. Pokličite zdravnika in odprite nam kako sobo.

Ob teh besedah je izročil gostilničarju bankovec.

Denar je oštirja popolnoma pomiril. Žurno je stopal po stopnicah spredaj, odpre nizka vrata in se odmaknil, da sta mogla dr. Martinič in agent s svojim bremenom naprej.

— Po zdravnika grem sam. Po prijatelja drja Sarta, ki ga najbolj priporočam. Sedi v bližnji kavarni. V par minutah se vrnem.

Dr. Martinič je položil nezavestno baronico na divan. Mlada deklica je prinesla sveže vode in močila baronici senca.

Agent si je med tem izmil v mrzli vodi rano, ki ni bila posebno globoka. Obvezal jo je z robcem.

Turška utrdba pri Seddil Bahru, ki so jo po odhodu angleške posadke Turki iznova oborožili z modernimi topovi.

— Kmalu bi bil nekaj pozabil, gospod komisar. Potepuhu, ki sem ga zgrabil, je padlo to-le iz rok. Ukral je gotovo tej dami.

S temi besedami je izročil dr. Martiniču medaljon.

Komisar ga je odprl in začudeno vzkliknil.

V medaljonu sta bili dve sličici. Ena je kazala stotnika avstrijskega generalnega štaba, druga umorjenca z Dorotejine ceste. To je važno in pomenljivo!

(Dalje prihodnjič.)

se je udril kdo v varljivem snegu in izginil v razpoki, a vselej so ga oteli še dosti naglo. Deske, ki so jih imeli s seboj, so morale pogostoma premostiti sanem zevajoče prepade. Tišino gorske noči je motilo le hropenje mož, škripanje snega in bobnenje pokajočega ledu.

Zdajci se je razvetlila okolica. Izmed raztrganih meglenih kosmov je prisvetil mesec. In že so pritulili sovražni izstrelji. Od vseh plati so zaropotale salve. Treba se je bilo potuhniti in ležati nepremično.

Naglo kakor se je prikazal, je tudi izginil mesec v temnem meglevju. Sovražni

V večnem ledu.

Sredi ledenikov na Tirolskem, prepreženih z zevajočimi razpokami, se dviga vrh, visok skoro 3300 metrov. Rebra so mu poledenele plošče, glava orjaške kleči. Zimski snežni viharji so zakrili zavratne razpoke, napravili zaklone in zamete. Srdit mraz do 40 stopinj je dal trdno zmrzniti snegu in pokril skalovje s steklenoostrim ledovjem.

In tam gori stoje našinci navzlic snežnim vihram in polarnemu mrazu zvesto na straži proti Lahom. Vrh sam, ki se ozira daleč v sovražno deželo, je bil že večkrat središče silovitim napadom.

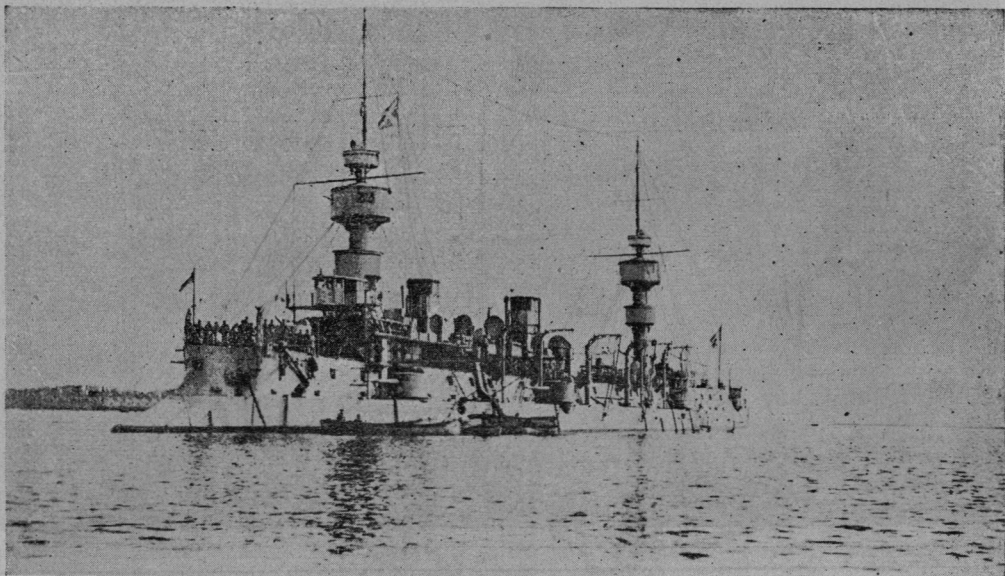
Poleti so priplezali naši alpini po strmih rebrih, pozimi so pridrsali po skijih. In sovražno topništvo meri na vrh od vseh strani, mnogo izstrellov se je že zarilo vrhu v rebri.

V podporo našim hrabrim vojakom, ki vzdrže na strmini, bi bilo potreba spraviti na vrh topništvo. Podjetje je bilo dobro proučiti in skrbno pripraviti, da se je bilo nadejati uspeha.

Meglina temna noč v januarju je bila. Po brezmejnih ledenih planjavah se je neslišno vila dolga bela kača. Pred njo patrolja na skijih, ki naj ugotovi pot, opozori na zavratne razpoke in svari pred nevarnimi snežnimi prelazi, preizkusi trdnost zmrzlega snega. Hrabri, oprezní dečki!

Za njimi so se vozile sani, ki so jih vlekli vojaki, naposled saniteta z rešilnim orodjem, vsi v belih snežnih plaščih.

Zaradi ledenikov so morali hoditi daleč po ovinkih. Ura za uro naporenega dela je minevala. Večkrat

Francoska oklopna križarka „Admiral Charmer,“ ki jo je blizu Sirije potopil nemški podmorski čoln.

ogenj je potihnil in tihota je legla preko ledene prstinje. Ko se je na vzhodu zaznal jutranji mrak, je bil top varno skrit ob rebu vrhovem.

A najtežavnejše delo je čakalo moštva naslednjo noč. Treba je bilo premagati poledenele strmine in na posled z vrvmi privleči top preko poledenele stene, malo nagnjene. Nadčloveški je bil napor, ali — šlo je. Zjutraj je bil kanon oddaljen samo še 30 metrov od postojanke, pripravljene zanj podnevi.

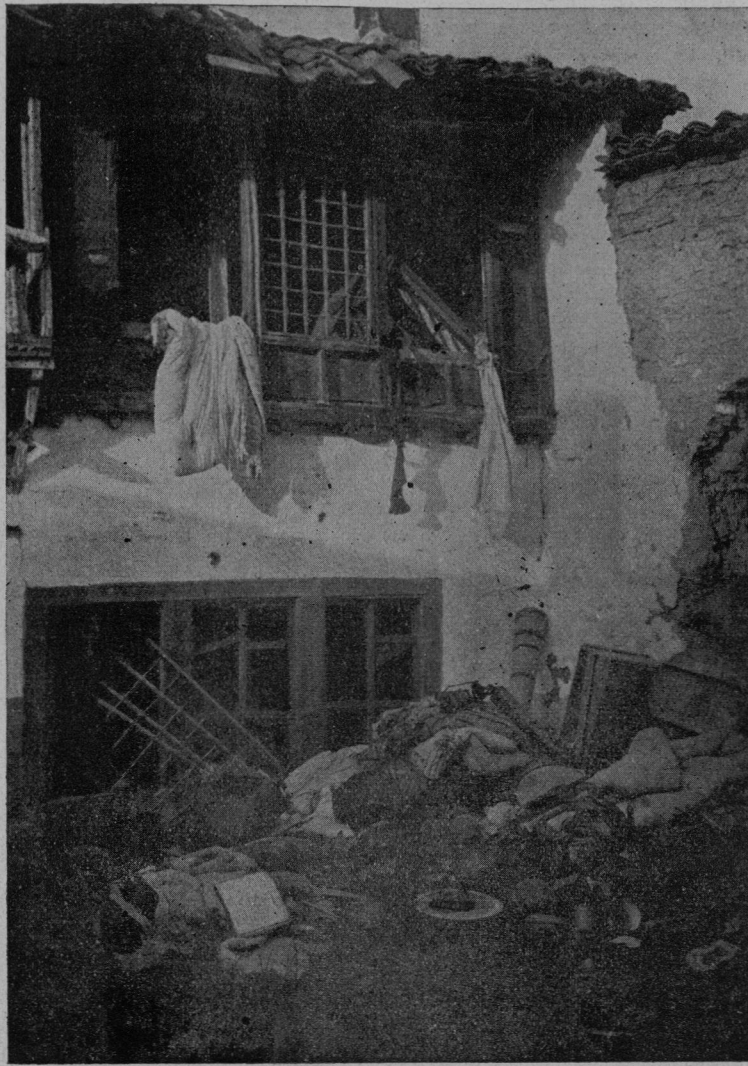
In spet je prišla noč, ki je imela izvršiti podjetje. Premagali so še ostalo pot, dogradili topovo postojanko, privlekli do njega potrebščin in streliva.

Podnevi potem so zgradili kritja za moštvo in strelivo. Trdo delo je bilo v trdih zmrzlih skalah. A posrečilo se je in danes grozi kanon z najvišje postojanke sveta proti Italiji in gorje sovražniku, ki bi si upal napasti tja gor. Posrečilo se je brez vsake naše žrtve.

Vobče se o bojih v tirolskih silnih gorah, v večnem ledu in snegu, pri nas malo govori in piše. Mislimo pač le bolj na Sočo, Gorico in na čine naših domačih polkov. Toda vedeti moramo, da so med prvimi junaki zopet Tirolci. Pobožen je ta rod in marsikak slab dovtip se je včasih zarezal Tirolcem na rovaš. Ali resnica je, da je Tirolec vzorno hraber iz stare vkoreninjene ljubezni do cesarja in Boga. Tirolci najmlajši dečki in sivi starčki, so prosto voljno pograbili svoje stare štuče in flinte ter se pridružili redni naši vojski. Ker so nedosežni strelci in po vsem svetu slavni hribolazci, so Tirolci na najvišjih gorah junaki brez primere. Človeku se zdi, da so se zopet vrnili časi Hoferja, Mayerja in drugih tirolskih kmetov oštirjev, ki so se borili z nezaslišano hrabrostjo proti Bavarcem in Francozom Napoleona I. Zato pa je »Tiroler Soldatenzeitung« objavila 20. t. m. sledeče povelje generala kavalerije Dankla:

Dne 20. februarja 1810. je padel Andrej Hofer kot žrtev svoje ljubezni do domovine. Čez 106 let slavimo dan njegove smrti v času ko moramo zopet braniti njegovo ljubljeno domovino proti sovražniku, ki nas je izdal v uri sile. A kakor takrat, ko se je dvignilo tirolsko ljudstvo, vedeno po Hoferju,

ki je zaupal neomajljivo v Boga, s svojo velikansko močjo, da vrže liki plaz svoje zatiralce s tirolskih vrhov, ste tudi Vi, stari in mladi, prevevani od navdušenja hiteli pod orožje, da premagate izdajalskega sovražnika. Duh Andreja Hoferja je zopet oživel! Vredni potomci junaka iz leta 1809. ste zopet v tem silovitem boju vpletli neminljive liste slave v slavno povestnico Tirolske in Predarlške. Že se nagiba h koncu skoraj eno leto vojske z dednim lahonskim sovražnikom, a neomajljivo in zvesto kakor ob začetku stoji straža na tirolskih gorah. Na vašem junaštvu in v bodoče razblinejo vsi sovražni napadi. V tem

Beg Esad paše iz Drača: Opljeni in porušeni albanski dom po begu Esadovih vojakov in plenečih Lahov.

znamenju praznujemo spoštljivo spominski dan Andreju Hoferju, junaka tirolske deželne obrambe leta 1809.

Dankl, general kavalerije.

Kako nevarni so boji v tirolskih gorah, kjer ubijata naše vojake ne le puška in top, nego tudi prepad in sneg, dokazuje sledeča nesreča:

V Mitterberg je prišel 14. t. m. 360 mož močan vojaški oddelek smučarjev, da vadi pod Mandelwänden. Častniki so stanovali v planinski gostilni, vojaki v neki koči. Minuli teden je močno znežilo. Dne 19. t. m. ob 3. uri 30 minut popoldne se je izprožil na Mandelwänden mogočen 700 do 800 metrov širok plaz proti koči, v kateri so vojaki ravno kosili. Sneg je kočo skoraj popolnoma zdrobil in pokopal 120 do 150 vojakov; drugi del koče ni bil poškodovan in so se ostali vojaki takoj rešili. Rešilnih del niso mogli pričeti takoj; a popoldne je pričelo delati 300 rudarjev pod vodstvom ravnatelja Hentschela. Tudi ruski vojni ujetniki so pridno pomagali; ob 1 uri ponoči je došla pomoč tudi iz Solnograda. Ob 4 uri zjutraj so morali ustaviti rešilna dela radi nevarnosti novih plazov; izkopali so dozdej 51 mrtvih in 52 ranjenih vojakov. Po nekem drugem poročilu so izkopali 55 mrtvih vojakov. Ker so morali 20. t. m. radi nevarnosti plazov zopet ustaviti rešilna dela, se boje, da ne bodo mogli nobenega več rešiti in bi v tem slučaju znašalo število žrtev 85. Rešenci pripovedujejo soglasno da se je zgodila nesreča tako hitro, da sploh ni mogel nihče uiti. Žrtve nesreče pokopljejo skupno z vojaškimi častni.

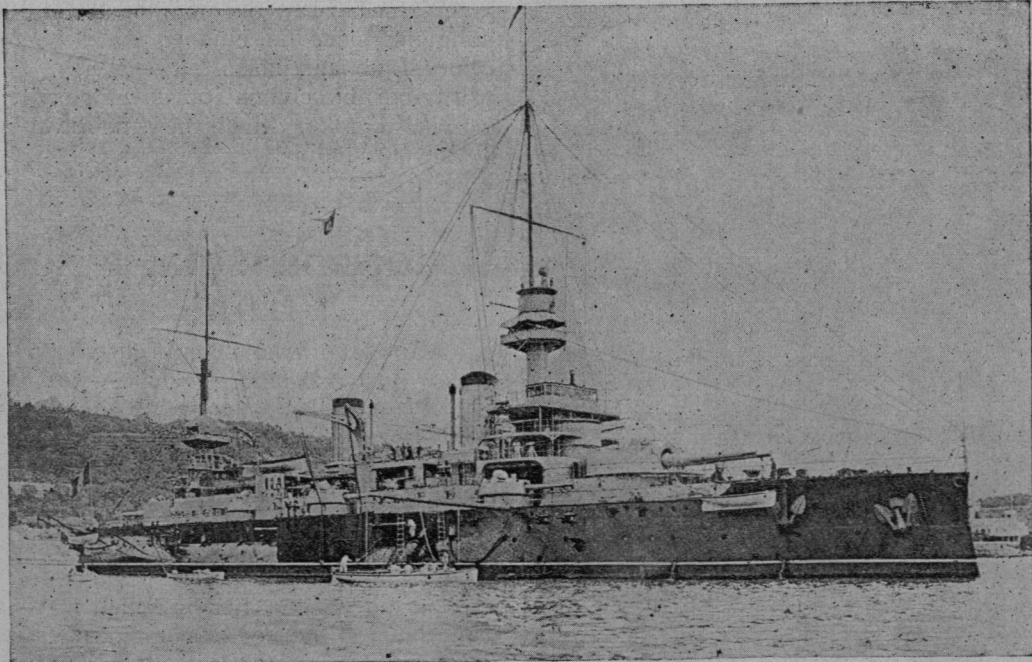
Kras za soško fronto.

Slovenski duhovnik s Krasa poroča o napredku, ki ga je prinesla vojna slovenskim kraškim krajem sledeče splošno zelo zanimive novice:

Piše in govori se, da vojska vse uničuje. Isto da se godi na našem Krasu. Res, da se neredko potepta kaka njiva, razdere zid, zlomi kaka trta ali sadno drevo, krogla posuje kako hišo, toda ta poškodovanja niso niti senca onih gospodarskih in kulturnih naprav, ki jih nosi vojska s seboj. Kras ni še videl takih cestah, kot se jih veseli sedaj. Prej se ni hotelo dovoliti ni avtomobilne zveze od N.—Š., češ, cesta je prenevarna. Sedaj pa vozita po dva avtomobila in dva tovorna vozova vštric, a cesta je vedno dovolj varna in široka; seveda jo vedno popravljajo in širijo. Delo, ki je ne bi izvršil tudi najbolj delaven in vpliven poslanec ali pa sto njih ga izvršuje vojska.

Če pogledamo v kraške vasi pred vojsko, vidimo, da se cedi gnojnica po cestah in poteh: nesnaga je bila v kaki vasi taka, da se je gabilo človeku. Potrebovali bi tisoče kron, da bi si napravili dostojna — stranišča. Policijsko nadzorstvo in zdravstvo sta bili dve popolnoma zanemarjeni veji javnega blaga.

A sedaj! Vojaška oblast z ozirom na zdravstveno stanje vojakov zahteva, da vlada povsod največja čistost in snaga. Izginil je gnoj in gnojnica, hiše so se pobelile, stopnice popravile, hodniki in tla izravnali, ograje prenovile. Tu pa tam se je zasadilo kako drevo, ki izpolnjuje očesu tako neprijetno praznoto, tam se je popravil okoli cerkve porušeni zid, posadile smreke, zasadili umetni nasadi, po-

Francoska oklopnica „Suffren“, ki jo je blizu Beiruta potopil nemški podmorski čoln. Okoli 800 francoskih mornarjev je utonilo.

stavili spomeniki ter napravila cela šetališča, kakor na pr. v Slivnem. Vse to so delali vojaki pod večšim vodstvom častnikov strokovnjakov. Delo je dala vojska zastoj, le material se je moralo deloma dobaviti.

Poljsko delo dobro napreduje, kolikor dopušča vreme in vojna služba. Vreme je zelo ugodno za obdelavanje polja. Nismo pa povsod enako srečni v delavcih, ki bi bili sposobni za naša poljska dela. So kraji, ki nimajo niti enega vojaka, večšega v vinogradništvu. Seveda tam zastaja delo. S semeni, zlasti vrtnarskimi, nam gre vojaška oblast zelo na roko.

Nedelja, dne 31. januarja 1916. bo ostala vsem prebivalcem v Š. globoko v spominu. Slavili so odkritje spomenika, ki ga je poklonil častniški zbor brigade svojemu cesarju in svoji domovini. Spomenik je postavljen v kotu pri cerkvi, sezidan iz kraškega kamna, ob katerem se vije vedno zeleni bršljan, a na pročelju je vzdignjen laški šrapnel. Ob stenah so posajene smreke, prostor urejen in z nasadi okrašen. Po odkritju spomenika smo se vsedli v avtomobil ter drdrali po prašni cesti proti fronti.

Cesta proti fronti je gospodarsko in vojaško neprekosljiva. Nove vojaške sile pa jo še vedno izpopolnjujejo. Vojska nam je prinesla tudi vodovod, katerega je goriški deželni zbor kljukal in štukal toliko let, pa ga ne bi še sedaj dobili, ako ga ne bi vojska prinesla s seboj. Koliko prošnja, koliko sitnosti in moledovanja bi bilo treba, ako bi hoteli v mirnem času vse to doseči. In koliko drugih naprav je že projektiranih in deloma izpeljanih, kar služi sedaj izključno ali vsaj v prvi vrsti vojaškim namenom. kar bo pa ostalo pozneje na razpolago deželi. Koliko stroškov, koliko truda bo ljudstvu s tem prihranjeno! Z gospodarskega stališča je to nepreglednega pomena.

Bolj ko se bližamo fronti, bolj tajinstveno se mi vse dozdeva. Civilistov ni skoraj videti, pač pa povsod le vojaška suknja, tren, barake, konji itd., itd. Opustošenega polja sem videl zelo malo, pač pa, kar ga je, dobro in redno obdelano.

Avtomobil se vstavi v . . . . . Vas sem poznal še iz malih nog. To je bila vsa zakajena, neurejena kopica hiš. Vasi ne bi bil prepoznal, tako si je izpremenila svoje lice. Kar je bilo ob potu promet ovirajočega, se je podrlo: napol razpadli skednji, visoki zidovi, kak prizidan hlev, raspadajoča bajta,

Z besarabskih obmejnih krajev: Malorusinji ob studenci z našima vojakoma.

vse to se je moralo umakniti redu, lepoti in koristi. O vasi so govorili da je napol ruševina in žrtev sovražnih granat in naših vojakov. Vse to je gola izmišljotina. Škoda po sovražnih granatah povzročeno so naši vojaki že zdavnaj popravili, a naše vojaštvo skrbi za hiše evakuirancev tako kot za svoj lastni dom. Hiše so večinoma vse lepo pobeljene, očiščene, lepo razdeljene. Spodaj hlevi, magacini, pralnice itd., zgoraj spalnice, pisarne itd. Da se ne izgubiš, ti kaže tabla z napisom, kam se imaš obrniti in kje iskati uresničenje svoje želje. Imajo svojo elektrarno in kot rezervo tudi plinarno, res velikomestno. Imajo svojo lastno klavnico in šalamerijo, kjer so na izbiro raznovrstni salami, klobase, žepca, vse izdelki pod vodstvom nekega stotnika iz Budimpešte. Okroglični vahtmajster je prinesel krožnik izborne prašičevine z domačim kruhom, kar smo vse zalili še z dobrim plzenskim pivom. Uredili so si tudi svojo prašičerejo. Povsod vlada največji red in najlepša snaga.

Ogledal sem si pa tudi polje. Izginili so oni s trnjem ograjeni vrtovi, po katerih

so brskale kokoši in ki so večinoma služili še za druge namene. Sedaj je vse to en velik vrt, kjer ti poganja že zgodnja solata, radič, čebula, česenj, grah in stotero drugo sočivje. Človek bi si ne mislil, da je mogoča toliko izprememba v tej poprej celo od Boga pozabljeni kotlini. Trte so povsod lepo, da, umetno povezane, koli vse sam rezan les, polje posejano in obdelano, da ni bilo še nikoli tako. Latniki pred hišami in na dvoriščih delajo čast delavcem. Če pa še povem da sem obiskal kopališče in na novo zgrajen Kino, ki so ga dali napraviti častniki za moštvo, potem lahko sodiš da je vojaštvo na Krasu več marsikaj izboljšalo.

Nazaj grede me je opozoril g. nadporočnik O. Hrvat od nog do glave, rekoč: »Pravijo da naši vojaki vse razbijejo in uničijo; le pogledjte, da li je kje kaka šipa razbita, ali vrata ali podobne. Pogledjte polja, vinograde, vrtove in potem sodite visokost in in kulturno delo našega vojaštva«.

In priznati moram: če je po vseh bojnih odsekih tako lepo vse urejeno, zasluži naša vojske in njeni vodje najvišje spoštovanje in priznanje od prijateljev in sovražnikov.

Najbolj veseli vsakega Slovenca da se vrši tudi za fronto skoraj povsod šolski pouk. Obžalovati je le, da se ne more zaaraniti med ženstvom moralna škoda, ki je duhovnik sicer ne omenja, ki pa se opaža celo v Ljubljani, zlasti pa v Trstu. V tem oziru naj bi civilna oblastva storila najostrejšje korake, ki jih bo odobral vsak dostojen rodoljub!

Historična slika s soške fronte.

»Armadno vrhovno poveljstvo po četrti zmagoviti glavni bitki ob Soči« — se imenuje zgodovinska slika, katero je po enomesečnem delu prinesel domov v Zagreb z jugozapadne fronte profesor umetniške šole gosp. Oton Iveković.

Bilo je v prvi polovici decembra 1915. Tako na kopnem, kakor na obalni fronti so uvedli Italijani proti našim postojankam velikopotezne napade. Sedem italijanskih divizij je nešteto krat naskočilo goriško predmostje, dočim je Gorica in njeno prebivalstvo najtežje trpelo po italijanskem artiljerijskem ognju. Toda vsi napadi množic so se izjalovili ob

Z besarabske meje: Malorusi v družbi naših vojakov.

izkušeni vztrajnosti naših čet, ki so se obdržale v rokah tako postojanke pri Gorici, kakor tudi postojanke na Doberdolu in vseh sosednih odsekih. 70.000 ljudi mrtvih in ranjenih so žrtvovali Italijani v tem četrtem, krvavem orožnem pohodu v Primorju.

V armadni glavni stan generala pl. Borojevića so dospеле nekega večera — bilo je 16. ali 17. decembra 1915. — brzojavke z bojišča. Častniki glavnega stana, 38 do 44 po številu, so ravno sedeli v svoji priprosti menaži po večerji krog mize v obliki podkve ter se v skupinah pogovarjali.

»Sveto« — tako imenujejo podrejeni vseh šaržnih stopenj svojega nad vse dragega jim poveljnika Borojevića — je bil že nekaj dni izredno molčec in resen. General odpre brzojavke in videti je, da se mu jasne poteze na obrazu. Tedaj stopi k armadnemu vrhovnemu poveljniku šef generalnega štaba ter mu poda čašo vina, da bi trčila. Šele sedaj so postali tudi drugi navzoči pozorni — zgoditi se je moralo nekaj posebnega. Vsi so obstopili generala pl. Borojevića, ki jim je vesel zaklical: »Danes moremo v hvaležni zavesti zmage zapeti našo vzvišeno cesarsko pesem! Glavna moč sovražnika je zlomljena, četrta soška bitka je odločena!«

Ta svetovnovvažni moment je profesor Ivekovič ovekovečil v svojem skupinskem portretu. Na sliki vidimo jedilnico z dvema oknom; na čelni steni, nad glavno predsednika omizja, sliki cesarja-kralja in njegove pokojne soproge, končno velika jedilna miza v obliki podkve. Dva električna svetilnika razsvetlujeta dvorano, ki jo zapirajo na zunanji zastori in visoki lamperquini. Slika profesora Ivekovića, opremljena z avtogrami vseh častnikov, se bo z dovoljenjem državnega vojnega ministrstva razprodajala v tisočih reprodukcijah.

Sredi na krajši strani mize zavzema svoje mesto general pehote Svetozar Borojević pl. Bojna. Sklanja se nad zemljevid ter je globoko zamišljen. Na njegovi levi strani stoji načelnik generalnega štaba podmaršal Avrel pl. Le Beau, ki je imel pri vseh usodnotežkih odločitvah govoriti tehtno besedo. Ostali častniki so se v skupinah porazdelili za mizo. Levo v ospredju je vsikdar veseli generalštabni stotnik Slavko Kvaternik. Na podlagi zemljevida razlaga svojim tovarišem trenutni strateški položaj. Portreti kažejo živo podobnost, mojstrsko-smelo so zadeti. Kako različno so vpodobljeni pozamezni portreti. Življenja polna skupina v lahni črti, prosta vsake sledi fotografske okorelosti in prisiljenosti. Pri tem je vsak zadet z učinkovito karakteristiko. Skoraj vsi tipi naše narodnosti tako bogate monarhije so zastopani v tej sijajni družbi. Tu so Hrvatje, z gene-

ralom Borojevićem na čelu. Tako stotnik Šafarovič, potem stotnik Slavko Kvaternik, krilni pobočnik armadnega vrhovnega poveljnika, in mestni poveljnik stotnik Cvitkovič, major artilerijskega štaba Ernst Kratochwill in stotnik Emil Paschek zastopata Čehe. Generalštabni major Nikolaj Afan de Rivera je Španec, ritmojster baron pl. Dittfurth, osebni adjutant Borojevićev, je doma iz Prusije, stotnik Maksimilijan pl. Povolny, generalštabni

v glavnem stanu generala Borojevića. Vsi obrazi in vsi jeziki! In vendar tvorijo vsi skupaj, ta izbor najzanimivejših mož našega časa, eno srce in eno dušo — in eno skupno genialno glavo!

Tudi slovenska slikarja Hinko Smrekar in Ivan Vavpotič sta na vojni; zato smemo upati, da nam tudi naša umetnika prineseta na platnu ali risarskem papirju spomine na sedanjo vojno. Pridružijo se jim pa morda tudi naši slikarji doma,

Najvišji dvorni uradnik, tajni svetnik grof Ferdinand Kinsky iz slavne češke rodbine, je nedavno na Dunaju v 50. letu naglo umrl. Bil je vzor jezdeca in mojster dvornih ceremonij.

stotnik Karl pl. Muszczyński in vojaški nadzdravnik Lagodžić zastopajo poljski narod. Med omizjem najdemo še rojene Francoze, ki so se v Avstriji naturalizirali, Madjare, Nemce iz cesarstva, Italijane, Štajerce itd. V desnem kotu sedi Nj. c. in kr. Visokost nadvojvoda Jožef. Tudi več zastopnikov najvišjega plemstva se nahaja v spremstvu armadnega vrhovnega poveljnika, tako Aleksander princ Solms-Braunfels in Hugo knez Windischgrätz, mejni grof Jurij Pallavicini, Leopold grof Edelstein Gyulai, grof Palffy itd. — Markanten je portret poročnika Friderika Weinbergerja, ki je v bitki za Przemysl izgubil desno oko ter nosi črno obvezo.

Cela Avstro-Ogrska, država najmnogostevilnejših narodov, je zbrana in zastopana

najdejo kruha ter bi razširili svojo trgovino in svoj vpliv na ves Balkan.

Zato se je zvezal laški kralj s črnogorskim kraljem in zato je Italija tako podpirala Esada pašo proti knezu Wiedu. Toda naša vojska je prekrizala vse laške načrte na Balkanu: porazila je Srbijo in Črnogoro, premagala Esada pašo, vzela Drač in vrgla Lahe na morje. Lah so tepeni ob Soči in pod Dolomiti, a ne bo več dolgo, ko zbeže njihove vojske s Tirolskega in Goriškega na domača tla s krvami glavami.

Vojna v Mali Aziji.

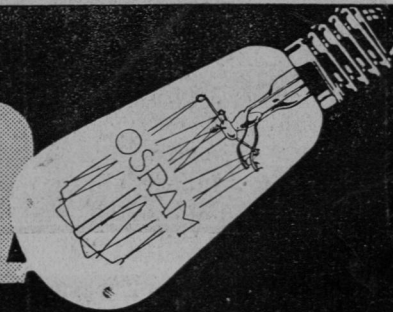
Svetovna vojna ima že toliko bojišč, da je težko vse pregledati. A ne pozabimo, da

Drač.

V Draču plapolajo naše zastave, laška trobojnica je izginila. Dne 27. febr. je vkorakala Kövessova armada v albansko glavno mesto, a laške čete so morale z ostanki tolp Esada paše v največji naglici pobegniti na laške ladje, ki so jih že čakale v draški luki. Laške bojne ladje niso mogle ustaviti prodiranja naših hrabrih čet. Lah so Drač zažgali, tolpe Esada paše so plenile, a naši topovi so jih naglo pregnali ter so nato naši vojaki mesto rešili. Gotovo je, da je bilo osvojenje utrjenega, z morjem in močvirjem zavarovanega Drača ena izmed najtežjih nalog, ki jih je izvršila doslej naša vojska.

Z izgubo glavnega mesta Albanije je pravzaprav osvojena vsa Albanija. Pregnan je Esad paša, ki je spletkaril proti Avstro-Ogrski zakrivil odhod kneza Wieda iz Drača ter hotel sam s pomočjo Italije postati albanski knez. Najbolj pa je zadeta Italija, ki je hotela iz Drača in Valone gospodariti nad Jadranskim morjem ter imeti vhod v naše morje v svoji oblasti. Drač je bil za Lahe tisočkrat večje cene, kakor bi jim bila posest Trsta, ker kdor ima v Draču močno bojno ladjevje, tisti more odpirati in zapirati pot do vseh laških in do vseh naših luk ob Jadranskem morju. Lah si najbolj žele, da bi postali gospodarji zahodnje in vzhodnje obale Adrije, ker tam bi naselili svoje lačne rojake, ki doma ne

Osram

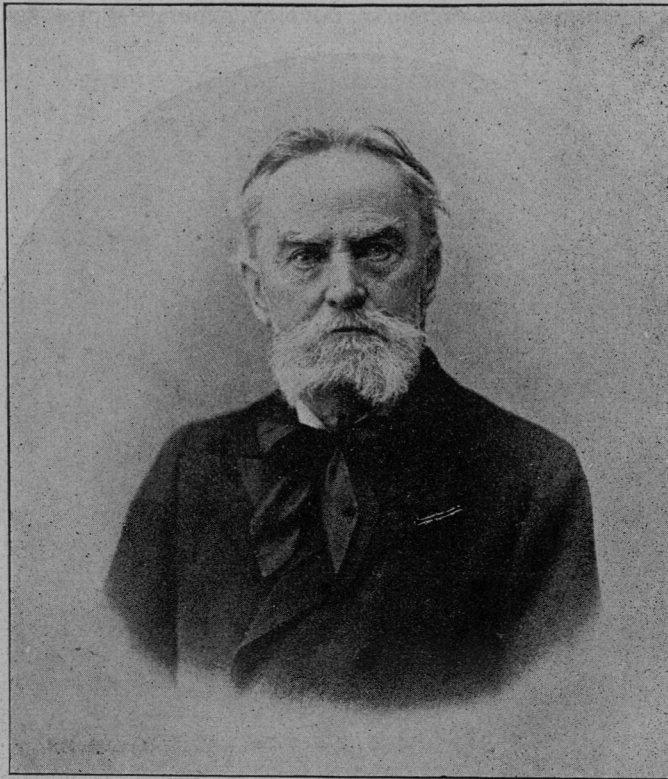

se vrše v Mali Aziji, v Armeniji in Perziji ter v Mezopotamiji tudi strašni boji. Rusi so vdrl izpod Kavkaza proti jugu v Armenijo in Perzijo, da bi se združili z Angleži, ki ki operirajo v Mezopotamiji. Od Kavkaza skoraj do Perzijskega zaliva se bore Turki in nekaj Nemcev proti ruskim in angleškimi vojskam, da zabranijo Indijo in Afganistan pred turškim vplivom. Silne gore in tudi puščavni kraji tvorijo velike težave za operacije. Železnic ni, a tudi cest je le malo, a še te so zanemarjene karavanske steze. Gorovje pa se dviga na pr. v Tavru do višine 3500 m. Kurdi v Kurdistanu so divji sovražniki Rusov in Perzi so proti Rusom, a za Turke. Vendar so doslej Rusi pod poveljstvom podkralja Nikolaja Nikolajeviča z velikimi žrtvami osvojili mesti Erzerum in Trapecunt ter trdnjavo Bitlis. Toda Turki so polni zmagovitosti, zlasti ker se Angležem godi zelo slabo. V Iraku so Turki odbili vse angleške naskoke in zavrnili Angleže od Felahije. Pri Kut-et-Amari so Angleži oblegani. Vsekakor so boji v Aziji strašni in za Turke v celosti nikakor neugodni.

Osemdesetletnica Josipa Stritarja.

V Aspangu pri Dunaju je 6. t. m. praznoval profesor Jos. Stritar 80-letnico svojega rojstva. V grozoti vojne, ki ruši in podira vse, kar si je pridobilo človeštvo v mirni dobi na polju bratoljubja, etike in kulture šploh smo se spominjali Stritarja, ki je vse svoje življenje le gradil, lepšal in ustvarjal, da smo dobili Slovenci večjo in lepšo kulturo ter moderno umetnost. Kot urednik in izdajatelj dunajskega »Zvona« je predvsem očistil naš jezik osata in plevela, dal slovenskemu slogu današnjo lahkoto in gibčnost, razširil je obzorje naše književnosti, kazoč na vzornike zapadnih literatur ter je kot kritik vzgojil celo vrsto naših najboljših pesnikov in pripovednikov. Bil je tudi sam izredno plodovit pesnik in pisatelj ter je podal svojemu narodu ogromno število romanov, novel, dram, pesmi in literarnih študij. Rojen v Pod-

smreki pri Laščah, je ostal na Dunaju središče slovenstva in njegov glas je bil 50 let merodajen na literarni njivi. Njegove zasluge so ogromne in ostanejo večno plodonosne. Ljubljana ga je že pred 10 leti imenovala svojim častnim meščanom in nosi Stritarjevo ime moderna ulica sredi mesta. Bog ga živi še mnogo kot živ spomenik naprednega

Slovenski pisatelj, profesor Josip Stritar.

kulturnega delovanja ter kot nedosežen vzgled slovenske marljivosti in požrtvovalnosti!

Razne vesti.

Lahi in Slovenci. Iz Gorice pišejo: Da Lahi ne morejo videti nas Slovencev, posebno nas goriških ne, za to nam je prineslo obstreljevanje Gorice nov dokaz, kajti Italijani so vzeli na posebno piko predvsem slovenske denarne zavode. Že hitro v prvih mesecih vojne so poslali granato v »kmečko

banko«, pozneje so precej razbili hišo »Centralne posojilnice«, ravno tako niso prizanesli »Goriški ljudski« in »Trgovski dom«, kjer se je uradovalo. »Trgovsko obrtno zadrugo« so celo zažgali. In ker so smatrali še »Mont« za povečini slovenski zavod, so Montovo hišo tudi precej dobro obdelali z granatami. Nova uprava mesta bo prinesla nekaj novega.

Več ulic dobi nova imena. Napisne tablice so baje že v delu. Bodo sicer le enojezične, a dobimo tudi imena, kakor via Dornberg, via Studenec in slično. Zakaj bi ne bile v Gorici ulične tablice tudi slovenske?

Kako je postal laški kralj zet kralja Nikole. Ko je še bil Viktor Emanuel III. prestolonaslednik z naslovom princ Neapelski, je njegova ženitev delala celi vladarski rodbini mnogo skrbi. Dejstvo, da smatra papež laškega kralja za uzurpatorja, je oteževalo, pravzaprav onemogočilo, da se oženi mladi princ s katero izmed princezinj iz bourbonske, habsburške, orleanske ali kake druge katoliške knežje rodbine. Iz te neprilike je svojim pomagal princ sam, ker se je odločil za črnogorsko princezino Jeleno. Viktor Emanuel je videl lepo princezino na svojih pogostih potovanjih po morju ter se vanjo zaljubil. Njegovo ponudbo je princezinja sprejela in za ceno kraljevske krone izpremenila svojo pravoslavno vero v rimsko-katoliško. Ta zakon je bil zakon ljubezni, a obenem z njim se je pričela nova politika Italije. Crispi je to ženitev uporabil za prvo akcijo na Balkanu, s katero je mislila Italija utrditi svoje gospodarstvo na Jadranu, katera je pa ravno v tej vojni ko so osvojile naše hrabre čete Črnogoro in že skoro celo Albanijo; doživela popoln polom.

Bavarci in Prusi na bojišču. »Frankfurter Zeitung« prijavlja iz »Deutsche Wochenschrift für die Niederlande« sledeči dogodek: Pri nekem pruskem koru se nahaja bavarska poljska artilerija. Prusi so si pri Bavarcih izposodili nekaj lopat. Bavarci so rekli: Müassts aba glei wieda zruck bringa. — Prusi: Wat meenste? — Bavarci: Umi bringa solets es. — Še sedaj se niso razumeli. Naposled zakliče eden Bavarcev: Tutz wit retour! In na občo veselost so odgovo-

Z besarabske fronte: Naši vojaki odkidavajo zasneženo baterijo.

rili Prusi: A — tout de suite retour, oui, oui! — Tako so se Bavarci in Prusi med seboj sporazumeli — francosko.

Nadvojvoda Evgen o Hrvatih. Dne 31. januarja je, kakor je že znano, promoviral nadvojvoda Evgen za častnega doktorja vseučilišča v Zagrebu. Predno je bila izrodoktorska diploma nadvojvodi Evgenu, ga je nagovoril rektor dr. Barac v hrvatskem jeziku, a po nagovoru so ga odposlanci zagrebške univerze in ves generalni štab pozdravljali z burnimi »živio« klici. Pri obedu se je izjavil nadvojvoda Evgen o Hrvatih, da stoji hrvatski narod na višku svoje naloge in da so se hrvatski sinovi odlikovali na vseh bojnih poljih za časa te vojne s svojo zvestobo, junaštvom in neutrudljivostjo. — General Boroević se je pa izjavil: »Izročilo Hrvatov, bili zvesto do zadnjega diha in se z levjo močjo boriti, se je tudi v tej vojni na vseh bojnih poljih sijajno pokazalo.«

Ženo je ubil kmet Mrakuja iz Dešneca na Hrvatskem. Vrnil se je domov z bojišča, na katerem se je nahajal od začetka vojne in je našel v hiši ženo z dvema nezakoniskima otrokoma. Po storjenem dejanju se je Mrakuja sam javil vojaški oblasti.

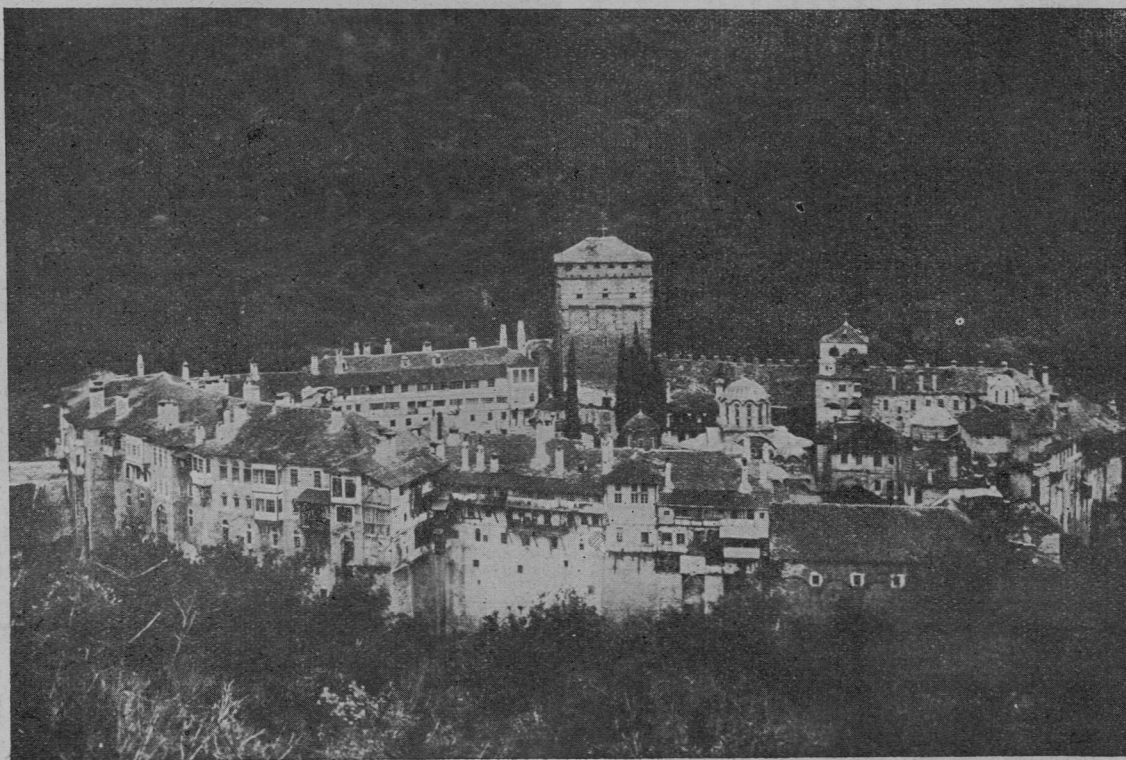
Obupen čin užaljenega Mohamedanca. V Otkonjicah je stekel pes ugriznil mohamedansko deklico Anico Nušičevo. Odrejeno je bilo takoj, da jo peljejo v Pasteurjev zavod v Pešto. Dekle se je peljala s svojim očetom Kudbro Nušičem. V Brodu v Slavoniji sta oče in hči prestopila v drug vlak in ker so bili vagoni tretjega razreda prenapoljeni, sta šla v kupe drugega razreda. Dekle je po mohamedanskem običaju imela obraz zakrit in je bilo vedno obrnjeno proti

oknu. To je pač običaj pri Mohamedancih. Do postaje Erzsebetfalva na Ogrskem je šlo vse dobro, tam pa je Mohamedanec zapazil, da se neki vojaki posmehujejo njegovi hčeri in da je eden vojakov dekle vsčipnil. Oče se je silno razburil in je hotel na kolodvoru Ferencvaroš s hčerjo izstopiti. A ker se je vlak že premikal, je sprevodnik vrata hitro zaprl. Čim pa je sprevodnik odšel, je Nušič zopet odprl vrata in je s hčerko skočil iz vagona. Vlak so takoj ustavili, a dočim je bila Anica nepoškodovana, je njen oče zadobil jako težke poškodbe. V Pešti so deklo odpeljali v Pasteurjev zavod, njen oče pa je na potu v bolnišnico umrl.

Mačke bodo obdačili. Blizu Berolina ležeče mesto Lichtenfelde je mesto vrtov in vil in rabi seveda tudi mnogo denarja. V zadnji seji občinskega sveta se je oglasil vrl

občinski svetnik in je nasvetoval, kako se lahko z dobrim delom povečajo mestni dohodki. Opozoril je občinske može, da je v mestu, kjer je vse polno vrtov, čedalje manj ptičkov in trdil, da jih požro mačke. Z ozirom na to je predlagal, naj se na vsako mačko naloži 12 mark davka, kar ni preveč, ker je za vsakega psa plačati 30 mark. Ta davek na mačke bi nesel več kakor 10.000 mark na leto. Predlog je bil odkazan finančni komisiji, da izvrši potrebne poizvedbe in stavi potem svoje predloge.

Iznajdba ruskega inženjerja. Iz Stokholma poročajo, da je iznašel neki ruski inženjer pripravo, s katero se da metati gorečo tekočino na sovražnika. Priprava je 71 cm dolga in 15 milimetrov široka. Prvi poskusi bodo na severni fronti. Učinek je bajé strahoten,

Klostersko mesto na „sveti“ gori Athos, ki ga hočejo zasesti angleški in francoski vojaki. Grški Athos leži na rtu polotoka Halkidike in živi v tem samostanu nad 7500 ruskih in grških menihov in puščavnikov. Ženske nimajo pristopa.

Steckenpferd-lilijinomlečno milo

prej ko slej neutrno za racionalno oskrbo polti in lepote Priznanostna pisma. Po 1 K povsod.

Dobro sredstvo za želodec so Fellerjeve rahlo odvajajoče rabarberske kroglice z znamko »Elsa kroglice.« Povzročijo dober tek in krepčajo želodec. 6 škatelj poštine prosto samo 4 K 40 v. Jako priljubljene pri ženskah in otrocih. Naročajte naravnost od lekarinarja E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 280. (Hrvatska). Bolečine odpravlja sigurno »Elsa-fluid.«

Še vedno se govori, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastonj. — Opozarjamo na današnji zadavni oglas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

Zlato in srebro obdrži tudi med vojsko in po vojski svojo vrednost. Varno je toraj naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verižico, prstan i. dr. Bogato izbiro po nizki ceni ima tvrdka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastonj in poštine prosto. Naročite si ga z dopisnico. takoj.

Zdravniki priporočajo KAISERJEVE PRSNE KARAMELE

s „3 smrekami“.

kot izborna sredstvo zoper kašelj. ki so se že nad 25 let najbolje obnesle. Milijoni jih rabijo zoper

kašelj

kripavost, zasliženje, katere, bolni vrat, dušljivi kašelj, kakor tudi da se obvarujejo prehlajenja, torej so zelo dobrodošle vsakemu vojaku.

6100 notarsko poverjenih izpričeval zdravnikov in privatnikov jamči gotov uspeh. — Tek vzbujajoči fino okusni bonboni. Zavoj 20 in 40 v, škatlja 60 v se dobiva po vseh lekarnah in drožerijah.

Po vsaki fotografiji napravimo umetniško dovršene

POVEČANE SLIKE

v vsaki velikosti.

Povečane slike 42×53 cm stanejo samo 24 K.

Naročila sprejema upravništvo Tedenskih Slik v Ljubljani.

Najboljša dobava češkega dobrega novega posteljnega perja.

5 kg novega, streljenega, sivega, izdatnega, brezbrašnega posteljnega perja K 10—, boljšega K 12—, 5 kg belega K 20—, 24— in 30—, snežnobelega K 36—, najfinejše streljeno za gospodo K 45—; 5 kg nestreljenega perja (skubljenega) od živih gosi K 26— in 30—. Beli puh pol kg K 6-50, najfinejši prsni puh K 7-50, sivi puh pol kg K 3-30 in K 4—.

Gotove postelje iz dobrega češkega posteljnega perja, napolnjene v gostoniti rdeči nanking (inlet) 1 pernica 180 cm dolga in 120 cm široka z dvema blazinama, vsaka po 80 cm dolga in 60 cm široka K 24—. Polpuh K 28—, z belim perjem K 32— in K 38—. Pernica sama K 16—, 18—, 20— in K 22—. Blazina sama K 5—, 5-50, in K 6—. Dvoležna pernica 200 cm dolga in 140 cm široka K 22—, 24—, 26—, 28—; z belim perjem napolnjena K 34—; k temu blazina 90 cm dolga in 70 cm široka K 6-50, 7-20, in 7-50. Pošlje se poština prosto po povzetju. Zamena dovoljena proti povrnitvi poštine.

Sigmund Lederer, Janowitz a. Angel št. 204, pri Kladnu na Češkem.

„Darujte za Rdeči križ!“

PREMOG

najboljše kakovosti
:: po dnevnih cenah ::
na vagone ali vozove

F. & A. UHER

Ljubljana, Šelenburgova ul. št. 4.

Skrb za superarbitrirane vojne invalide. Vojno ministrstvo je izdalo več važnih odlokov, ki odredijo sledeče: Že superarbitrirani vojni invalidi, ki so še potrebni zdravljenja ali šolanja, se lahko javijo sami ali pa jih naznani deželna komisija, da se gredo še zdraviti v vojaške zavode, ki so najbližji njihovemu bivališču. V bolnicah še nadalje dobivajo svojo oskrbno pristojbino, poleg nje pa še obleko, hrano in stanovanje v naturi. Ta odredba velja tudi za notranje bolezni.

Novi turški koledar. Turki so sedaj tudi v koledarju približali ostali Evropi. S 1. marcem so namreč uvedli na Turškem gregorijanski koledar na ta način, da je 16. februarju sledil takoj 1. marec. Let pa Turki tudi v bodoče ne bodo šteli po Kristusovem rojstvu, temveč po Hedži, to je begu proroka Mohameda iz Meke v Medino. Turki pišejo torej danes dne 11. marca 1334.

Gospodinjstvo.

Belo perilo. Ako prideneš perilu, ko se kuha, nekaj stolčenih surovih jajčevih lupin, postane perilo posebno belo. To priprosto sredstvo docela nadomešča škodljivo klorovo apno ali pa beljenje na solncu.

Krompirjevi zrezki. Kuhana pljuča zmelj v mlinu za meso, primešaj kilogram kuhanega, pretlačenega krompirja, jajce, malo raztopljenega surovega masla, mleka, kolikor treba soli, drobnjaka in malo popra. Naredi hlebčke, povaljaj jih v jajcu in drobtinah ter speci na masti.

Zapaljeno perilo. Raztopi v devetih žlicah vroče vode klorovega apna; ko se tekočina izčisti, pomoči vanjo belo platno krpico in pomaži z njo po zapaljenih mestih

perila, potem pa perilo hitro operi, ker klorovo apno razjeda niti. Pri škrobljenem perilu je treba najprej škrob izprati.

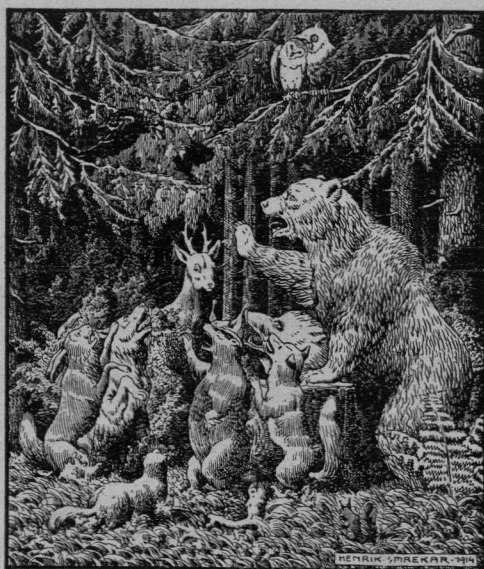
Gorke kolače lahko lepo razrežeš, če pomočiš nož v vročo vodo, ga hitro obrišeš in še z vročim nožem režeš kolač.

Ako se obleka raztrga. Obleko, ki se je raztrgala na vidnem mestu, popravi takole: Položi raztrgani del na desko za likanje tako, da gleda rob navzgor. Narav-

naj jako natančno vse niti, položi potem preko raztrganega mesta malo večji kosec gutaperhovega papirja, pokrij to z večjim koscem blaga in dobro večkrat polikaj z vročim železom. Odstrani blago in videla boš, da razpore skoraj ni več opaziti. Za raztrgano svilo zadošča navadni obliž; toda preko obliža smemo likati le s toliko vročim železom koliko strpi roka.

Z bojišča v Flandriji: Koncert nem. mornariške godbe na obali morja blizu Ostenda, v Raversidu.

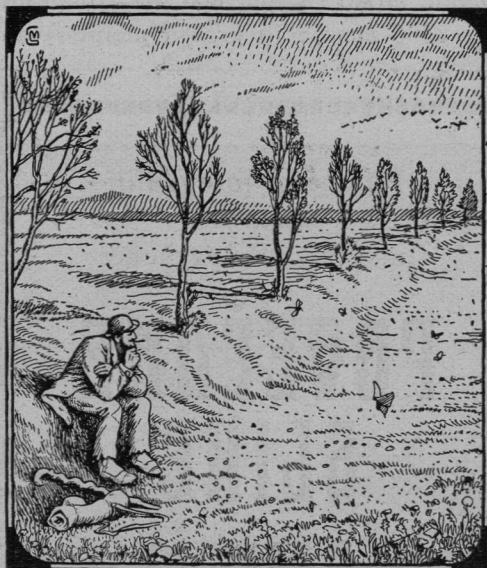
RADO MURNIK LOVSKE BAJKE IN POVESTI

Knjiga vsebuje:

Na male kavke dan. — Zaljubljeni jerebar. — Draga kljunača. — Veselega kljunača žalostni roman. — Paradni lovec Rekordavzar. — Lovce rešitelj. — Opeharjeni ribič. — Povodnji mož ob Ljublanici. — Nedeljska bratovščina. — Brakada brez braka. — Duhek, lovski Orfej. — Za mrtvimi ogali.

Dobra, zanimiva knjiga je najboljši prijatelj.

Najlepše darilo za vojake ranjence in druge.

MILAN PUGELJ MIMO CILJEV

Knjiga vsebuje:

Zanešeni. — Trije meseci. — Helena. — Jerom. — Zaljubljeni kmet. — Labud poje. — Utešenje. — Pet kron. — Zemlja sveta. — Opice.

Knjiga vsebuje:

Lovce Klemen. — Lenčica in zmaj. — O hudem kovaču. — Pastirska ljubezen. — Katrica in hudič. — V leščevju. — Dve nevesti.

Vse kritike o teh knjigah so jako ugodne.

Vsaka knjiga stane elegantno vezana 2 K 50 h. Razpošilja upravništvo „TEDENSKIH SLIK“, LJUBLJANA, Frančiškanska ul. 10./I.

Maček & Komp.,

:: Fanca Jožefa cesta 3 ::
LJUBLJANA.

ZALOGA IZGOTOVLJENIH
OBLEK, ZA GOSPODE
:: DEČKE IN OTROKE, ::
NAROČILA TUDI PO MERI.
SOLIDNA POSTREŽBA.
ZALOŽNIK C. KR. PRIV. JUŽ.
ŽELEZNICE.

Poravnajte naročnino!

Naročite se na list „Tedenske Slike,“ ki je najbolj zanimiv in najboljši slovenski ilustrovani tednik! Razširlajte ga in pridobivajte mu ::: novih naročnikov. :::

Ako naročite in to storite nenudoma,

- 1 srečko avstr. rdečega križa
- 1 srečko ogrskega rdečega križa
- 1 srečko budimpeštanske bazilike
- 1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz leta 1880
- 1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk iz leta 1884
- 12 žrebanj vsako leto, glavni dobitnik 630.000 kron

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

dobite igralno pravico do bobitkov ene turške srečke v znesku do **4000 frankov** popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

Samo za trgovce in preprodajalce.

Velikonočne razglednice

najnovejše in najlepše vrste.

motne (barvotisek) . . . . . K 4—	Vojne velikonočne razgled.
z bleskom . . . . . „ 5—	Barvotisk (motne) . . . . . K 4—
„ „ in zlatom . . . . . „ 6—	fine pobarvane . . . . . „ 6—
brom motne K 7— col . . . . . „ 9—	gravure . . . . . „ 7—
gravure „ „ 6— „ „ 8—	brom . . . . . „ 8—
svetlotisek . . . . . „ 6—	Cena za 100 kosov po po-
motne „ 4— „ „ 6—	vzetju franco Zagreb,
umetniške . . . . . „ 8—	

Največji izbor vseh vrst razglednic, vojnih, umetniških, za čestilke, genre i. t. d. od — 12 kron. Pismeni papir v mapah in škatljah po najnižjih cenah priporoča:

RUDOLF POLAČEK, Zagreb, Jurišičeva ul. 21,

Zdrobljeno milo

v poštini pošiljatvah po 5 kg za ceno K 3.90 po povzetju določilja Karel T. Jilek, Šternberg, Morava.

Poravnajte naročnino!

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Koncem leta 1915 je imela vlog . . . . . „ 48,500.000.—
Rezervnega zaklada . . . . . „ 1,330.000.—
Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade. 463

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posojila na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5 1/4 %, izven Kranjske pa proti 5 1/2 % obrestim in proti najmanj 3/4 % odplačevanju na dolg.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalec korenin

Ria balzam Vaših kurjih oces, bradovic, otiščancev,

v treh dneh brez bolečin. Cena enemu lončku z jamstvenim listom 1 K, 3 lončki 2 K 50 v. 6 lončkov 4 K 50 v. Stotine zahvalnih in priznalnih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Postfach 12/44, (Ogrsko).

Poslano.

G. pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

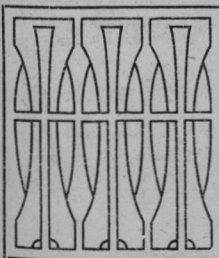
Moja soproga je zadnjega sinčka s Sladinom „sladni čaj“ zredila. Fant je poldrugo leto star, čvrst in močan in ni bil še sploh nič bolan. Pri prejšnjih treh otrocih je rabila razne redilne moke, s kojimi ni niti približnega uspeha imela. Sladin priporočam vsem staršem.

Spoštovanjem

Makso Kovač, c. kr. voj. uradnik.

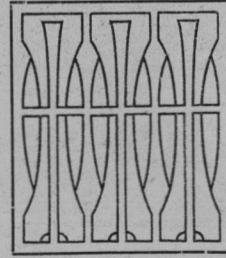
V Pulju, 23. marca 1914.

ZADRUŽNA TISKARNA, KRŠKO ob Savi

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusneje, ceno in v najkrajšem času.

Naročila sprejema vodstvo Zadružne tiskarne v Krškem in upravništvo Tedenskih Slik v Ljubljani, Frančiškanska ulica 10. I. :::

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

: Delniška glavica 8,000.000 kron. :

STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 3. razred V. c. kr. avstrijske razredne loterije.

Žrebanje za ta razred dne 15. in 17. februarja 1916.

Cena za igralce prejšnjega razreda: 1/1 srečka K 40.—, 1/2 srečke K 20.—, 1/4 srečke K 10.—, 1/8 srečke K 5.—. — Cena za novovstopivše igralce:

1/1 srečka K 120.—, 1/2 srečke K 60.—, 1/4 srečke K 30.—, 1/8 srečke K 15.—. Naročila se vrše najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 1/2 % čistih.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10
špecialna trgovina pletenin,
trikotaj in perila
priporoča svojo veliko zalogo,
kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bambaža.
Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, in flanele.
Perilo za dečke, deklice in dojenčke.
Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

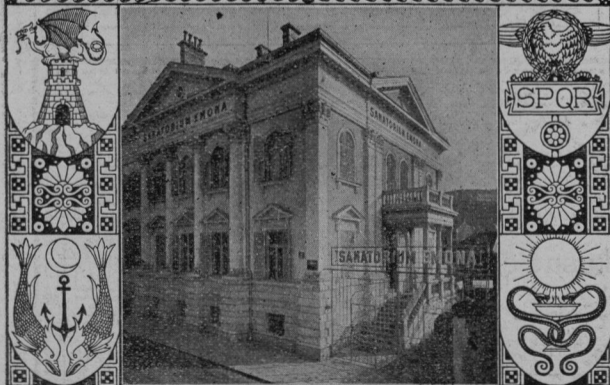
Na debelo in drobno.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji Siški št. 222 pri Ljubljani.
Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri farni cerkvi.
V 3 tednih zrastejo najlepše lase. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.

Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevala na razpolago.

Priporoča se
umetna knjigovoznica
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu imenu hiše čast delajo.

St. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf-ura	K 4:10
„ 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih	„ 5:90
„ 719. Srebrna remontoar-ura	„ 7:80
„ 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveči	„ 8:40
„ 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov	„ 7:20
„ 518. Ploščnata nikelnasta kavalijska ura	„ 7:50
„ 803. Damska ura, jeklena ali nikelnasta	„ 7:90
„ 804. Srebrna damska ura	„ 9:50
„ 1544. Usnjata zapestnica z uro	„ 10:50

Št. 712. Nikelnasta IKO - ura, 15 kamnov	„ 14:—
„ 1450. Bela kovinasta verižica	„ 2:80
„ 865. Bela kovinasta verižica, priprosta	„ 1:—
„ 916. Srebrna verižica, masivna	„ 3:20
„ 422. Nikelnasta športna verižica	„ 1:75
„ 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“	„ 2:—
„ 213. Srebrni prstan z kamnom	„ 1:40
„ 211. Srebrni prstan z kamnom	„ —:90
„ 1063. Prstan, zlato na srebro	„ 2:70

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se
po povzetju ali če se
denar vnaprej pošlje.

Krasni cenik
zastonj in poštnine prosto.

Neugajajoče
se zamenja!

Lastna tovarna ur v Švici! — Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša preciz. ura.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Nobene podružnice.

Svetovna razpošiljalnica.

Nobene podružnice.

Zavod za ortopedično gimnastiko

v katerem se pod vodstvom zdravnika različno ukrivljene hrbtenice, izbočeni hrbti, neenaka pleča in boki zdravijo, se nahaja

v Stritarjevi ulici št. 9, I. nadstr.

Pojasnila se dobe ob delavnikih od 3.—4. ure popoldne istotam.

Darujte za „Rdeči križ!“

DOMAČA TVRDKA!

Export žepnih električnik

svetiljk in baterij

št. 80 komplet . . . K 8:—

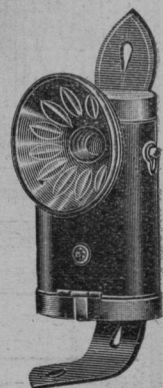
„ 80 A „ . . . „ 9:—

K. A. Kregar,

Ljubljana, Sv. Petra cesta

št. 21./23.

Trgovci velik popust.

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 3.—, 1/2 leta K 6.—, celo leto K 12.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 4.—, 1/2 leta K 8.— celo leto K 16.—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 20.—. Za Ameriko letno 4 dolarje.

Uredništvo in upravnništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.